

ASIA Takavarikon edellytykset ym.

KANTELU

Kantelija on oikeuskanslerinvirastoon 27.10.2014 saapuneeksi kirjatussa kantelussaan arvostellut poliisilaitoksen menettelyä kotietsinnässä. Kantelijan mukaan poliisi oli tehnyt hänen kotiinsa kotietsinnän ilman mitään hänen tiedossaan ollutta syytä. Kantelijan mukaan yksi kotietsinnän suorittaneista poliisimiehistä oli kyselty kantelijan 3-vuotiaalta lapselta mahdollisista kantelijan käyttämistä piiloista ja pyytänyt lasta osoittamaan tällaisen piilon.

Kantelija on myös arvostellut poliisin menettelyä takavarikoida häneltä ”pippurikaasupurkki” kotietsinnän yhteydessä. Kantelijan mielestä kyse oli ollut laillisesta kaasusta, jota ei myöskään ollut palautettu.

SELVITYS

Poliisilaitoksesta on hankittu vanhempien konstaapelien A:n ja B:n sekä komisario C:n selvitykset. Poliisilaitos ja Poliisihallitus ovat lisäksi antaneet asiasta lausuntonsa. Jäljennös näistä asiakirjoista oheistetaan kantelijalle tiedoksi.

RATKAISU

1. Kotietsintä

Pakkokeinolain (806/2011) 8 luvun 2 §:n 1 momentin mukaan yleinen tai erityinen kotietsintä saadaan toimittaa rikoksesta epäillyn hallinnassa olevassa paikassa, jos on syytä epäillä, että on tehty rikos, josta säädetty ankarin rangaistus on vähintään kuusi kuukautta vankeutta, tai jos selvittävänä ovat yhteisösakon tuomitsemiseen liittyvät seikat. Lisäksi edellytetään, että etsinnässä voidaan olettaa löytyvän muun muassa tutkittavana olevaan rikokseen liittyvä takavarikoitava esine, omaisuus, asiakirja tai tieto taikka seikka, jolla voi olla merkitystä rikoksen selvittämisessä.

Mainitun luvun 6 §:n 1 momentissa säädetään muun ohella, että kotietsintää aloitettaessa paikalla olevalle laissa tarkoitettulle henkilölle on kerrottava etsinnän tarkoitus ja annettava etsintäpäätöksen jäljennös. Jos kirjallista etsintäpäätöstä ei vielä ole, henkilölle on ilmoitettava oikeudesta saada pyynnöstä päätöksen jäljennös.

Luvun 16 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan kotietsintäpäätöksessä on mahdollisuuksien mukaan ja riittävällä tarkkuudella yksilöitävä ne seikat, joiden perusteella etsinnän edellytysten katsotaan olevan olemassa.

Pakkokeinolain esitöissä tuodaan esille, että viimeksi mainitussa pykälässä puhutaan ”päätöksestä” eikä aiemmin voimassa olleessa laissa mainituin tavoin ”määräyksestä”. Tällä korostetaan pyrkimystä kotietsintää koskevien ratkaisujen laadun parantamiseen niin, että etsinnän edellytyksiin ja kohteeseen liittyvät seikat tuotaisiin esiin aiempaa kattavammin ja tarkemmin. Tällä pyritään edistämään myös sitä, että pidättämiseen oikeutettu virkamies tai tuomioistuin huolellisesti harkitsisi etsinnän edellytysten olemassaoloa. (HE 222/2010 vp, s. 304.)

Poliisi oli selvitysten mukaan kotietsinnän aluksi antanut kantelijalle tiedoksi kirjallisen kotietsintämääräyksen/päätöksen (jäljempänä *kotietsintäpäätös*). Kyseisestä kotietsintäpäätöksestä ilmenee mistä rikoksesta kantelijaa on ”poliisille tulleen tiedon mukaan” ollut syytä epäillä. Päätöksen perustelujen mukaan tarkoituksena on ollut takavarikoitavan esineen, omaisuuden, asiakirjan tai tiedon taikka jäljennettävän asiakirjan löytäminen ja lisäksi sellaisen seikan tutkiminen, jolla on voinut olla merkitystä rikoksen selvittämisessä. Kantelija oli ollut paikalla koko kotietsinnän ajan.

Poliisihallitus katsoo saadun selvityksen perusteella, että kotietsintäpäätöksestä ilmenee, mistä rikoksesta kantelijaa on epäilty ja vakiolauseiden kautta ilmenee myös etsinnän tarkoitus. Päätöksessä olevaa viittausta, että siinä mainittua rikosta on ollut syytä epäillä ”poliisille saadun tiedon mukaan”, voidaan Poliisihallituksen mielestä pitää suppeahkona perusteluna, joten tätä viittausta olisi ollut syytä avata tarkemmin.

Poliisihallitus kuitenkin toteaa, että toisaalta säännöksen sanamuoto ”mahdollisuuksien mukaan” ottanee huomioon myös tilanteen, jossa esitutkintaviranomainen ei voi tutkinnallisista syistä kirjata esitutkintavaiheessa kotietsintäpäätökseen asioita, jotka voisivat ilmi tullessaan vaikeuttaa esitutkintaa. Huolimatta kirjallisen perustelun suppeudesta Poliisihallitus katsoo, että kantelijalle on ilmennyt riittävällä tavalla syy poliisin suorittamaan yleiseen kotietsintään, koska hänelle on annettu tiedoksi kirjallinen kotietsintäpäätös ennen etsinnän suorittamista.

Minulla ei ole oikeudellisia perusteita arvioida poliisin menettelyä näiltä osin toisin kuin Poliisihallitus. Kotietsintäpäätökseen tehtyjen kirjausten taustalla olevat tekijät ovat jääneet jossain määrin avoimiksi. Asiaa kokonaisuutena arvioiden minulla ei kuitenkaan ole ollut aiheutta selvittää asiaa tältä osin enemmälti. Yllä mainittu poliisin menettely ei kerrotun vuoksi anna aiheutta laillisuusvalvonnallisiin toimenpiteisiin.

Kantelija on arvostellut toimitettua kotietsintää myös siitä, että poliisi olisi sen yhteydessä keskustellut kantelussa mainituin tavoin paikalla olleen lapsen kanssa. Totean tämän väitteen johdosta erikseen seuraavan.

Pakkokeinolain 1 luvun 4 §:n mukaan pakkokeinoja käytettäessä on vältettävä aiheettoman huomion herättämistä ja toimittava muutenkin hienotunteisesti.

Hankitun selvityksen mukaan eräät poliisimiehet olivat jutelleet kotietsinnän aikana paikalla olleen lapsen kanssa. Poliisimiesten mukaan he eivät kuitenkaan olleet jutelleet lapsen kanssa asioista, jotka liittyivät kotietsintään tai tutkittavana olleeseen rikokseen. Selvityksen mukaan kantelija oli kotietsinnän aikana ollut lapsen kanssa samassa huoneessa, eikä tämä ollut puuttunut lapsen keskusteluihin poliisimiesten kanssa.

Kantelussa esitetty väite poliisin menettelystä poikkeaa näin ollen olennaisesti siitä, mitä poliisimiehet itse ovat selvityksissään kertoneet tapahtumien kulusta. Asiassa ei ole ilmennyt selaista, jonka vuoksi minulla olisi perusteita kyseenalaistaa annettujen selvitysten sisältöä. Asiaan vaikuttavaa lisäselvitystä ei ole enemmälti saatavissa. Jonkinlaisen väärinkäsityksen mahdollisuutta tapahtumien kulussa ei myöskään voine sulkea pois.

Minulla ei kerrotun vuoksi ole oikeudellisia perusteita todeta poliisin menetelleen näiltä osin kotietsinnän toimittamisessa lainvastaisesti tai muutoinkaan velvollisuuksiensa vastaisesti.

2. Takavarikko

Pakkokeinolain 7 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan esine, omaisuus tai asiakirja voidaan takavarikoida, jos on syytä olettaa, että sitä voidaan käyttää todisteena rikosasiassa, se on rikoksella joltakulta viety, tai se tuomitaan menetetyksi. Saman luvun 7 §:n mukaan takavarikoimisesta päättää pidättämiseen oikeutettu virkamies tai tuomioistuin syytettä käsitellessään.

Kantelijan mainitsema hallussapitoluvan edellyttävä ”pippurikaasupurkki” (jäljempänä *kaasusumutin*) oli tapauksessa löytynyt kotietsintäpäätöksessä mainittua rikosta koskevan kotietsinnän yhteydessä. Kyseinen poliisin takavarikoima kaasusumutin ei ollut hankitun selvityksen mukaan missään vaiheessa ollut mainittua rikosta koskevan kotietsinnän perusteena. Asiassa tulee arvioitavaksi, oliko poliisilla ollut toimivaltaa takavarikoida kaasusumutinta.

Poliisin selvitysten mukaan kaasusumutin oli takavarikoitu kotietsinnän yhteydessä, koska tarkoituksena oli ollut selvittää muun muassa sitä, miten kantelija oli sumuttimen hankkinut. Selvityksistä ei suoraan ilmene tietty rikosnimike, minkä perusteella sumutin oli otettu poliisin haltuun ja takavarikoitu.

Kotietsintä- ja takavarikkopöytäkirjaan on kirjattu vain sama rikosnimike, joka on ollut kotietsintäpäätöksessä. Pöytäkirjan mukaan sumutin oli takavarikoitu samana päivänä kun kotietsintä oli toimitettu, sumutin oli määrätty hävitettäväksi kaksi päivää myöhemmin ja se oli hävitetty kolme päivää tämän jälkeen. Asiaan liittyvään tutkintailmoitukseen on kirjattu, että sumutin oli takavarikoitu ja ilmoituksen toiseksi rikosnimikkeeksi on kotietsintäpäätöksen rikosnimikkeen lisäksi kirjattu ”toisen vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapito”.

Tässä yhteydessä on syytä todeta, että korkeimman oikeuden ratkaisussa KKO 2010:7 linjattiin niin, että kaasusumuttimen hallussapito ei täytä rikoslain 41 luvun 1 §:n 1 momentin 1 kohdassa säädetyn ampuma-aserikoksen tunnusmerkistöä koska hallussapidon rangaistavuus ei ilmene laista laillisuusperiaatteen edellyttämällä täsmällisellä ja ennakoitavissa olevalla tavalla. Mikäli luvaton kaasusumutin olisi henkilön hallussa yleisellä paikalla, kyseeseen voisi sen sijaan tulla rikoslain 41 luvun 6 §:n mukainen toisen vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapitoa koskeva säännös.

Poliisihallitus esittää lausuntonaan, että kaasusumuttimen takavarikoimiseen ei ole ollut laista ilmeneviä edellytyksiä. Poliisihallitus toteaa, että mikäli olisi epäilty esimerkiksi laittomaan tuontitavaraan ryhtymistä tai lievää salakuljetusta, perusteet olisivat olleet olemassa. Ilmoituk-

seen kirjatus toisen vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapidon tunnusmerkistö järjestyslakiin liittyvine viittauksineen ei Poliisihallituksen mukaan ole saadun selvityksen perusteella soveltunut ko. tapaukseen. Poliisihallitus korostaa, että mainittuja vaihtoehtoisia tunnusmerkistöjä ei ole tuotu asiassa toimineiden selvityksissä esiin lukuun ottamatta poliisilaitoksen lausuntoa, jossa nämä mainitaan.

Minulla ei ole oikeudellisia perusteita arvioida asiaa toisin kuin Poliisihallitus. Kotietsintäpöytäkirjässä mainittu epäilty rikos ei ole voinut olla kaasusumuttimen takavarikoimisen perusteena, eikä poliisi ole näin väittänyt. Tutkintailmoitukseen kirjattu ”toisen vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapito” viittaa puolestaan rikoslain 41 luvun 6:ssä säädetyn rikoksen tunnusmerkistöön ja kaasusumuttimen takavarikoimiseen. Kyseinen tunnusmerkistö ei myöskään ole voinut tapaukseen soveltua, koska kukaan ei ole pitänyt hallussaan kaasusumutinta yleisellä paikalla, vaan sumutin on löytynyt kantelijan kotoa. Kaasusumuttimen takavarikoimiseen ei kaiken kaikkiaan ole ollut laista ilmeneviä edellytyksiä niillä perusteilla, jotka ilmenevät tapahtuma-aikaan laadituista takavarikkoja koskevista poliisin asiakirjoista.

3. Esineen haltuunotto poliisilain nojalla ja esineen hävittäminen

Poliisilain (872/2011) 2 luvun 14 §:n 1 momentin mukaan sen lisäksi, mitä muussa laissa säädetään, poliisimiehellä on oikeus ottaa tilapäisesti poliisin haltuun räjähdysaineet ja muut vaaralliset esineet tai aineet siltä, jonka voidaan perustellusti epäillä ikänsä, päihtymyksensä, mielentilansa tai muiden olosuhteiden perusteella aiheuttavan välitöntä vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle. Mainitun pykälän 3 momentin mukaan omaisuuden haltuunotosta on laadittava pöytäkirja tai tehtävä vastaava merkintä muuhun asiakirjaan.

Mainitun luvun 15 §:n 1 momentin mukaan poliisin haltuun luvun 14 §:n 1 momentin nojalla otetut vaaralliset esineet ja aineet on palautettava haltijalle viipymättä ja viimeistään 14 vuorokauden kuluessa, jollei sitä ennen ryhdytä hallussapitoa koskevan luvan peruuttamiseen taikka 2 tai 3 momentissa tai pakkokeinolain 7 luvussa tarkoitettuun toimenpiteeseen (käytännössä takavarikkoon).

Luvun 15 §:n 2 momentin mukaan poliisin haltuun luvun 14 §:n 1 momentin nojalla otettu esine tai aine, jota ei voida vaaratta palauttaa haltijalleen tai omistajalleen, voidaan omistajan suostumuksella myydä tai luovuttaa sen hallussapitoon oikeutetulle henkilölle. Pykälän 3 momentissa säädetään, että jollei tämä ole mahdollista, omaisuus voidaan myydä omistajan lukuun julkisella huutokaupalla. Jollei esinettä tai ainetta voida vaaratta palauttaa, myydä tai luovuttaa siten kuin pykälän 1 ja 2 momentissa säädetään tai jos kysymys on vähäarvoisesta esineestä tai aineesta, päällystään kuuluva poliisimies voi määrätä esineen tai aineen hävitettäväksi. Pykälän 4 momentin mukaan omistajalle ja haltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen myymistä tai hävittämistä, jollei kysymys ole vähäarvoisesta omaisuudesta. Myymisestä ja hävittämisestä on laadittava pöytäkirja tai tehtävä vastaava merkintä muuhun asiakirjaan.

Komisario C oli selvityksensä mukaan arvioinut menettelyä takavarikoidun kaasusumuttimen osalta siinä vaiheessa kun kantelija oli kaksi päivää toimitetun kotietsinnän jälkeen kuulustelunsa yhteydessä vaatinut, että sumutin palautettaisiin hänelle. C kertoo tutustuneensa tilanteesta aiheesta annettuun korkeimman oikeuden ratkaisuun ja päätyneensä palauttamaan sumuttimen kantelijalle, koska sen hallussapito asunnossa ei ollut laitonta. Kantelijan kuulustelunsa yhteydessä esittämistä lausumista ja hänen käyttäytymisestään johtuen C oli kertomansa mukaan kuitenkin tehnyt päätöksen, että sumutin otetaan poliisin haltuun poliisilain 2 luvun 14 §:n perusteella ja hävitetään vähäarvoisena esineenä 2 luvun 15 §:n nojalla, koska sitä ei voinut vaaratta palauttaa omistajalleen.

Poliisilaitos katsoo, että kaasusumuttimen ottaminen poliisin haltuun poliisilain 2 luvun 14 §:n nojalla on vallinneissa olosuhteissa ollut perusteltua. Poliisilaitos katsoo lisäksi Poliisihallituksen tavoin, että selvityksistä ilmenevässä tilanteessa on ollut perusteltua olla antamatta kaasusumutinta takaisin kantelijalle. Minulla ei ole oikeudellisia perusteita arvioida asiaa tältä osin toisin. Pidän sinänsä Poliisihallituksen esittämin tavoin varsin poikkeuksellisenä menettelynä sitä, että poliisi tapauksen kaltaisesti päätyy palauttamaan takavarikoidun omaisuuden, mutta ottaa sen palauttamisen sijasta haltuunsa poliisilain nojalla. Tavanomaisempi menettely lienee se, että omaisuus otetaan poliisilain nojalla haltuun ja tämän jälkeen takavarikoidaan (vrt. sääntely poliisilain 2 luvun 15 §:n 1 momentissa).

Siltä osin kuin poliisi määräsi kaasusumuttimen hävitettäväksi, totean erikseen seuraavan.

Poliisilaisissa siis säädetään, että jollei esinettä voida vaaratta palauttaa, myydä tai luovuttaa tai jos kysymys on vähäarvoisesta esineestä, päällystöön kuuluva poliisimies voi määrätä esineen hävitettäväksi. Lain mukaan omistajalle ja haltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen myymistä tai hävittämistä, jollei kysymys ole vähäarvoisesta omaisuudesta.

Hävittämispäätöksen tehneen komisario C:n mukaan kaasusumutin hävitettiin vähäarvoisena esineenä. Poliisilaitos toteaa kuitenkin, että kaasusumutinta ei olisi pitänyt hävittää tällä perusteella, koska vähäarvoisuuden rajana on pidetty 20 euroa ja kantelija oli ilmoittanut kaasusumuttimen arvoksi 50 euroa. Poliisilaitoksen mukaan kaasusumutinta ei kuitenkaan ole voinut myydä tai luovuttaa sen hallussapitoon oikeutetulle henkilölle, joten hävittämispäätös on poliisilaitoksen mielestä ollut poliisilain 2 luvun 15 §:n 3 momentin nojalla lainmukainen.

Poliisilain 2 luvun 15 §:ää koskevissa esitöissä ei ole otettu kantaa siihen, minkälainen omaisuus olisi vähäarvoista. Esitöiden mukaan kyseinen pykälä vastaa aiemman poliisilain 24 §:ää (HE 224/2010 vp, s. 82.). Aiemman poliisilain esitöiden mukaan vähäarvoisena olisi pidettävä sellaista haltijan kannalta ja yleisesti arvioiden arvoitonta omaisuutta, jota ei esimerkiksi löytötavarana tarvitsisi toimittaa omistajalleen. Vähäarvoiseksi voitaisiin katsoa myös omaisuus, jonka myyntihinta ei ylittäisi huutokauppakustannuksia. (HE 57/1994 vp, s. 51.) Löytötavara-lain 3 §:n mukaan vähäarvoisena pidetään tällä hetkellä löytötavaraa, jonka raha-arvo on enintään 20 euroa. Minulla ei kerrotun vuoksi ole perusteita kyseenalaistaa poliisilaitoksen lausunnossaan esittämää, että kaasusumutinta ei olisi saanut hävittää vähäarvoisena omaisuutena.

Poliisilaitos on lisäksi lausunut, että kaasusumutinta ei voitu myydä tai luovuttaa sen hallussapitoon oikeutetulle henkilölle. Poliisilaitoksen selvityksistä tai lausunnosta ei kuitenkaan ilmene suoranaista syytä tähän. Hankitusta selvityksestä ei myöskään ilmene, että kantelijalle olisi varattu tilaisuutta tulla kuulluksi ennen myymistä tai hävittämistä.

Kaiken kaikkiaan näyttää siis siltä, että kaasusumutinta ei olisi saanut hävittää vähäarvoisena. Sen sijaan se olisi voitu määrätä hävitettäväksi, mikäli sitä ei ole voitu myydä tai laissa mainitun tavoin luovuttaa muulle henkilölle. Tällöinkin kantelijalle olisi kuitenkin tullut varata tilaisuus tulla kuulluksi ennen hävittämistä. Tätä tilaisuutta tapauksessa ei saadun selvityksen perusteella ollut kantelijalle varattu. Tämä tosin on sinänsä ymmärrettävää, koska C oli kertomansa mukaan hävittänyt kaasusumuttimen vähäarvoisena, jolloin lain mukaan tilaisuutta tulla kuulluksi ei ole tarvinnut varata.

Totean lisäksi, että kaasusumuttimen hävittämisestä on tapauksessa tehty merkintä vain kotietsintä- ja takavarikkopöytäkirjaan. Kaasusumutinta koskevan dokumentoinnin osalta Poliisihallitus olisi pitänyt parempana menettelynä sitä, että sumuttimen hävittämisestä olisi laadittu erillinen S-ilmoitus, jossa toimenpide olisi kuvattu riittävällä tarkkuudella.

Poliisilaisissa säädetään puolestaan, että 2 luvun 14 §:n 1 momentin nojalla tehdystä esineen haltuunotosta on kyseisen pykälän 3 momentin mukaan laadittava pöytäkirja tai tehtävä vastaava merkintä muuhun asiakirjaan. Oikeuskirjallisuudessa on tässä yhteydessä katsottu, että kaikissa tapauksissa, joissa viranomaisen haltuun otetaan yksityiselle kuuluvaa omaisuutta, toimenpiteestä on tehtävä kirjaus, jossa mainitaan haltuunotosta päättänyt virkamies, toimenpiteen edellytykset ja oikeudellinen peruste sekä yksilöidään haltuunotettu omaisuus (Helminen, Klaus ym: Poliisilaki, Helsinki 2012, s. 674.). Myös mainituin tavoin haltuunotetun esineen hävittämisestä on poliisilain (2 luvun 15 §:n 4 momentin) mukaan laadittava pöytäkirja tai tehtävä vastaava merkintä muuhun asiakirjaan.

Poliisin tapahtuma-aikaan laatimista asiakirjoista ei millään tavalla ilmene, että takavarikoitu kaasusumutin olisi selvityksistä ilmenevin tavoin päätetty palauttaa, mutta kuitenkin ottaa poliisin haltuun poliisilain nojalla. Myöskään esimerkiksi hävittämisperusteesta ei ole mainituissa asiakirjoissa mainintaa. Kaasusumuttimen haltuunotto poliisilain nojalla ja sumuttimen hävittäminen olisi nähdäkseni ylipäätään tullut tapahtuma-aikaan kirjata sekä kuvata suoritettujen toimenpiteiden riittävällä tarkkuudella. Kotietsintä- ja takavarikkopöytäkirjassa olevat merkinnät päätöksestä hävittää kaasusumutin, päätöksen tekijästä ja päivämäärästä, sekä merkinnät hävittämisestä, sen toimeenpanijasta ja päivämäärästä eivät tässä mielessä ole olleet riittävät. Kyseiset merkinnät ovat lisäksi olleet siinä mielessä harhaanjohtavat, että tapauksessa ei tosiasiallisesti ole ollut kyse takavarikoidun omaisuuden hävittämisestä, vaan poliisilain nojalla haltuunotetun omaisuuden hävittämisestä.

4. Lainsäädännön kehittämisestä

Poliisilaitos ja Poliisihallitus ovat lausunnoissaan esittäneet näkemyksiään lainsäädännön kehittämistarpeista kaasusumuttimen osalta. Poliisilaitos on lausunut muun ohella, että lainsäädäntöä ei ole tarkistettu korkeimman oikeuden ratkaisussa KKO 2010:7 esitettyjen kannanottojen mukaisiksi. Poliisihallitus on puolestaan käsillä oleviin tapahtumiin liittyen lausunut, että koska lainsäätäjät on katsonut kaasusumuttimen edellyttävän hallussapitolupaa, voidaan pitää epätyytyttävänä tilanteena, ettei poliisilla ole toimivaltuutta takavarikoida tai ottaa sitä haltuun ilman poliisilain 2 luvun 14 §:ssä ilmenevää välitöntä vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle.

Edellä kerrotun vuoksi totean, että hallituksen esityksessä HE 20/2014 vp (hallituksen esitys eduskunnalle ampumaratalaiksi sekä laeiksi ampuma-asetlain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta) on tuotu esille muun ohella mainittu korkeimman oikeuden ratkaisu, jonka mukaan kaasusumuttimen hallussapito ei kerrotuin tavoin täytä ampuma-aserikoksen tunnusmerkistöä. Hallituksen esityksessä selostetaan mistä syistä oikeuskäytännössä muodostui aikanaan tavanomaiseksi, että kaasusumuttimen luvaton hallussapito tuomittiin asianomaisen ampuma-asetlainsäädännön nojalla ampuma-aserikoksena tai -rikkomuksena. Ampuma-asetlain rangaistussäännösten siirtämisellä rikoslakiin vuonna 2007 toteutettiin rikoslain kokonaisuudistukseen liittynyt vankeusuhkaisten rangaistussäännösten keskittämisperiaate aserikoksia koskevan sääntelyn osalta. Tuolloisten esitöiden perusteella uudistuksessa oli kyse rangaistussäännösten siirrosta johtuvista teknisluonteisista muutoksista lakeihin ilman sisällöllisiä muutoksia aineellisiin säännöksiin.

Jotta kaasusumuttimien yleisellä paikalla tapahtuvan hallussapidon, joka voimassa olevan lain mukaan on rangaistavaa rikoslain 41 luvun 6 §:ssä tarkoitettuna toisen vahingoittamiseen soveltuvan esineen tai aineen hallussapitona, lisäksi rangaistavaksi tulisi jälleen myös muu ampuma-aselain vastainen toiminta, ehdotetaan hallituksen esityksessä HE 20/2014 vp, että kaasusumutin lisätään rikoslain 41 luvun 1 §:n säännöksen soveltamisalaa koskevien esineiden luetteloon. Eduskunta on hyväksynyt hallituksen esityksen näiltä osin ja asiaa koskeva lainmuutos (766/2015) tulee voimaan 1.12.2015.

Minulla ei edellä kerrotun vuoksi ole aihetta enemmälti lausua poliisilaitoksen ja Poliisihallituksen esiinnostamista lainsäädännön kehittämistarpeista.

5. Toimenpiteet

Kiinnitän komisario C:n huomiota kohdassa 2 mainitun johdosta takavarikon edellytysten perusteelliseen harkintaan. Saatan lisäksi hänen tietoonsa kohdassa 3 esittämäni näkemykset, jotka liittyvät poliisilain nojalla haltuunotetun esineen hävittämiseen sekä toimenpiteiden kirjaimiseen.

Jäljennös päätöksestä lähetetään tiedoksi poliisilaitoksen poliisipäällikölle sekä Poliisihallitukselle.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Kimmo Hakonen

Osastopäällikkö
Esittelijäneuvos

Markus Löfman

OIKEUSKANSLERINVIRASTO
